

İFLASIN ERTELENMESİNİN ŞARTLARI ve ERTELENME KARARININ ETKİLERİ

İflasın ertelenmesi müessesesi, mal varlıkları borçlarını karşılamaya yetmeyen sermaye şirketleri ve kooperatiflerin belirli şartlar altında borca batıklığını ortadan kaldırmaları ve varlıklarını sürdürebilmeleri için tanınan yasal bir düzenlemedir. Gerçek kişiler iflasın ertelenmesi talebinde bulunamazlar.

İcra İflas Kanunu'nun 179. maddesinde Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin doğrudan doğruya iflası, 179/a maddesinde erteleme tedbirleri ve 179/b maddesinde ise erteleme kararının etkileri düzenlenmiştir.

A-İflasın ertelenmesinin şartları ;

- Borca batıklık bildiriminde bulunulması,
- Erteleme talebinde bulunulması,
- Bilançonun ve iyileştirme projesinin mahkemeye sunulması,
- Sermaye şirketi veya kooperatifin borca batık durumda bulunması,
- Sermaye şirkete veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün görülmesi gerekmektedir.

İflasın ertelenmesine karar verilebilmesi için, sermaye şirketinin veya kooperatifin idare ve temsile yetkili kişileri veya alacaklılardan biri tarafından Ticaret Mahkemesine erteleme talebinde bulunulması gerekir. Erteleme talebi olmadan mahkeme bu yönde bir karar veremez.

Erteleme talebinin ne zaman yapılacağı konusunda yasal bir düzenleme bulunmamakla birlikte uygulamada borca batıklık bildiri ile birlikte yapılacağı gibi, mahkemenin yapacağı incelemenin sonuna kadar da yapılması mümkündür. İflasın ertelenmesini talep eder şirket veya kooperatifin borçlarının aktifinden fazla olduğunun mahkemece tespit edilmesi ve bu yönde sunulan projenin mahkemece uygun bulunması gerekmektedir. Aktif pasiften fazla ise iflasın ertelenmesi istenemez.

Mali durumun iyileştirilmesinin mümkün olduğu ibraz edilen bilanço ve ticari defterler üzerinde yapılacak bilirkişi incelemesiyle ortaya çıktığında ve diğer şartlar gerçekleştiğinde iflasın ertelenmesi kararı verilir. İflasın ertelenmesi talebi, alacaklıların menfaatinin korunması ve kötü niyetli davranışların önüne geçmek yönünden iflasın ertelenmesi talebi İİK 166/2. maddesinde öngörülen usulle ilan edilir bu şekilde itirazların değerlendirilmesi imkanı tanınır. Ayrıca iflasın ertelenmesinin ön şartı olan borca batıklık halinin karar verildiği tarihte de mevcut olması gerekmektedir

B- Erteleme Tedbirleri:

-İflasın ertelenmesine karar veren mahkeme şirketin veya kooperatifin mal varlığının korunması için gerekli her türlü tedbiri, iyileştirme projesini de göz önünde tutarak alır.

-Mahkeme erteleme kararı ile birlikte kayyım atanmasına karar verir. Mahkeme, yönetim organının yetkilerini tümüyle elinden alıp kayyım verebileceği gibi yönetim organının karar ve işlemlerinin geçerliliğini kayyımın onayına bağlı kılmakla da yetinebilir.

-İflasın ertelenmesi kararında kayyımın görev ve yetkileri ayrıntılı olarak gösterilir ve erteleme kararı ilan edilir.

C- Erteleme Kararının Etkileri:

-Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6813 sayılı kanuna göre yapılan takiplerde dahil olmak üzere hiçbir takip yapılmaz ve evvelce başlamış takipler durur; bir takip muamelesi ile kesilebilen zaman aşımı ve hak düşürücü müddetler işlemez.

-Erteleme sırasında taşınır, taşınmaz veya ticari işletme rehniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir; ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınmaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez. Bu durumda erteleme süresince işleyecek olup, mevcut rehinle karşılanamayacak faizler teminatlandırılmak zorundadır.

-İİK.206. maddesinin 1. Sırasında yazılı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabileceği yasada düzenlenmiştir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 28.09.2012 tarih ve 2012/6-238 E. -635 K. sayılı kararı İİK.nun 179/b maddesinde İflasın Ertelenmesi Kararının davalara etkisinden söz edilmediği belirtilerek; iflasın ertelenmesi üzerine borçlu hakkında “Hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur” ise de, iflasın ertelenmesinden önce yapılan veya tedbiren durdurulan takiplere ilişkin olarak açılan iflas davası dışındaki, itirazın iptali, borçtan kurtulma gibi takiplere ilişkin davalara, dava bir takip işlemi olmadığından erteleme süresi içinde devam edilebileceği, ancak bu davalar sonucunda verilen ilama dayanarak takip yapılamayacağı konusunda doktrinde görüşler bulunduğu gibi, benzer konuda Yargıtay kararları bulunduğu görüşüne yer verilmiştir. (Yargıtay 19. HD. 26.01.2010 ve 2009/2694 E. -2010/552 K, Yargıtay 15. HD. 25.02.2008 gün ve 2007/4752 E. - 2008/1114 K, Yargıtay 6. HD. 22.01.2014, 2014/471 E.-737 K.)

Yukarıda açıklanan kanun hükmü ve Hukuk Genel Kurulu kararına göre, iflasın ertelenmesi kararının verilmesinden sonra borçlu aleyhine 6183 sayılı kanuna göre yapılan takiplerde dahil olmak üzere hiçbir takibin yapılamayacağı, öncesinde başlamış bir takip varsa, başlayan takiplerin duracağı, iflasın ertelenmesi veya tedbir kararının verilmesinden önce başlatılan takip nedeniyle açılan itirazın kaldırılması, itirazın iptali ya da menfi tespit davalarına iflasın ertelenmesi (ya da tedbir) kararının etki etmeyeceği ancak, açılan bu davaların sonunda verilen ilamların infazını engelleyeceği anlaşılmaktadır. Diğer yandan iflasın ertelenmesi ya da takip yapılmaması yönünde verilen tedbir kararından sonra yapılan takip nedeniyle, itirazın iptali ya da itirazın kaldırılmasının istenmesi durumunda ise, davanın reddine karar verilmesi gerekecektir.

Erteleme süresi azami bir yıldır. Bu süre, kayyımın verdiği raporlar dikkate alınarak mahkemece uygun görülecek sürelerle uzatılabilir. Ancak uzatma süreleri toplamı 4 yılı geçemez.

İflasın erteleme talebinin reddi, ya da erteleme süresinin sonunda iyileşmenin mümkün olmadığını tespit edilmesi halinde mahkeme şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir.

Burada önem arz eden bir diğer noktada iflasın ertelenmesi kararına karşı 10 gün içinde temyiz yoluna başvurulması mümkün ise de, iflasın ertelenmesi kararının etkisini doğurabilmesi için bu kararın kesinleşmesi gerekmektedir.

Av. A. Nurcan EROL